

Studenci poznańskiej Weterynarii o kastracji

W związku ze zbliżającym się „miesiącem sterylizacji”, w poniższym artykule poruszono temat zabiegów kastracji suk i kotek. W tekście starano się również rozwiać wszelkie wątpliwości w odniesieniu do tego tematu. Każdą tezę podparto najnowszymi doniesieniami z literatury fachowej aby ułatwić podjęcie właściwej decyzji właścicielom zwierząt, a także wpłynąć na dobrobyt bezpańskich stworzeń. W artykule znajdują się także informacje pomocne tym, którzy już zdecydowali się na zabieg.

Czym jest kastracja samicy?

Kastracja – to nieodwracalne zniesienie czynności jajników, z reguły poprzez chirurgiczne ich usunięcie. Może polegać na usunięciu samych jajników – **owarektomia**, lub macicy i jajników – **owariohisterektomia**. Często mylona ze sterylizacją, która oznacza przerwanie dróg transportujących komórki rozrodcze, zwykle przez podwiązanie jajowodów przy zachowanej czynności hormonalnej.

Zalety i wady kastracji

Niewątpliwą zaletą kastracji u kotek jest wyeliminowanie problemu bardzo uciążliwej rui, która uniemożliwia komfortowe współżycie ze zwierzęciem. Wykastrowane suki natomiast nie miewają cieczek, a więc nie plamią w domu oraz nie przyciągają, często bardzo

kłopotliwych, psich adoratorów. Kolejnym argumentem popierającym przeprowadzanie kastracji jest ograniczenie liczby niechcianych zwierząt oraz uniknięcie przypadkowej ciąży u suk i kotek.

Do bardzo istotnych zalet zabiegu należą także: eliminacja chorób układu rozrodczego (ropomacicze, zapalenie macicy, nowotwory jajników), a także znaczne zmniejszenie ryzyka wystąpienia guzów gruczołu mlekowego. Wykluczenie tych wszystkich schorzeń prowadzi bezpośrednio do przedłużenia życia zwierzęcia, uniknięcia jego cierpienia, jak również wyeliminowania kosztów związanych z jego leczeniem.

Tak jak każdy zabieg operacyjny, kastracja niesie za sobą pewne ryzyko komplikacji związanych z samą procedurą jak i narkozą. Jednak ze względu

na ogromny rozwój medycyny weterynaryjnej oraz dużą popularność przeprowadzania tego zabiegu, niebezpieczeństwo jest małe.

Bardzo ważne jest, aby pamiętać, że po zabiegu kastracji metabolizm zwierzęcia ulega zmianom. Wykastrowane suki i kotki często stają się otyłe, jednak możemy całkowicie zapobiec temu zmieniając ich dietę na prawidłowo zbilansowaną oraz zapewniając im odpowiednią ilość ruchu. U niektórych suk, zwłaszcza ras dużych, w różnym czasie od zabiegu występować może nietrzymanie moczu, spowodowane najprawdopodobniej niedoborem hormonów płciowych. Problem ten, przy doborze odpowiednich środków leczniczych, może być także eliminowany.

Mówi się, że...

Prawdą jest:

Suka/ kotka powinna wydać przynajmniej jeden miot.	MIT! Nie dostarczono dowodów aby ciąża u suk lub kotki mogła pociągać za sobą znaczące korzyści. Każdy miot jednak wysoce obciąża organizm samicy.
Kastracja skraca życie zwierząt	MIT! Kastracja suk wyklucza między innymi wystąpienie stanów zapalnych (ropnych) i nowotworowych narządów rozrodczych oraz zmniejsza ryzyko wystąpienia nowotworu gruczołu sutkowego.
Pewność o znalezieniu domu przez nasze wyjątkowe szczenięta/kocięta	MIT! Dane statystyczne ukazują jak ogromna ilość zwierząt oczekuje na ciepły kąt. Możemy wpłynąć na ich los poprzez ograniczenie rozrodu naszych podopiecznych, jednak z każdym kolejnym miotem ich szanse na dom się zmniejszają.
Kastracja jest nienaturalna.	MIT! Koty oraz psy zostały udomowione przez człowieka, wbrew naturze, co uczyniło go za nie odpowiedzialnym.

Zwierzęta kastrowane mają skłonność do otyłości.

FAKT! Podczas doświadczenia na kotach po zabiegu wykazano, że przy dostarczaniu im pokarmu bogatego w ilość energii odpowiedniej dla osobników niekastrowanych, wzrastała ich waga. Wystarczy jednak dobrać odpowiednią karmę dla zwierząt kastrowanych aby uniknąć tego efektu.

Zwierzęta są nieszczęśliwe po kastracji.

MIT! Po wykonaniu ankiety zawierającej dane na temat zachowania 209 psów oraz 382 suk po zabiegu kastracji, wykazano, że: Nastąpiła redukcja niewłaściwych zachowań zwierząt (głównie związanych z agresją) u 74 % psów, 59 % suk, Motywacja do zabaw oraz gier zmieniała się w nieznacznym procencie, czasem wręcz wzrastała. Badania przedstawione w 2009 nad dziewięcioma grupami wolnożyjących kotek również wykazała, że ich agresja zostaje zredukowana po zabiegu. Nie wspomniano o przypadkach posmutnienia zwierząt, a także zamykania się ich na kontakty z innymi zwierzętami czy ludźmi. Należy jednak pamiętać, że każdy zabieg operacyjny niesie za sobą stres oraz konieczność odbycia okresu rekonwalescencji, w którym zwierzę może wydawać się apatyczne. Zapewnienie odpowiedniej opieki pooperacyjnej znacznie skraca czas regeneracji organizmu.

Zabieg jest niebezpieczny dla zwierząt i powoduje choroby

MIT! Owszem, każdy zabieg operacyjny z zastosowaniem-znieczulenia ogólnego niesie za sobą ryzyko wystąpienia komplikacji śródoperacyjnych, jednakże zastosowanie nowych preparatów i technik anestetycznych oraz odpowiedni monitoring pacjenta podczas zabiegu zmniejsza owe ryzyko do minimum.

Jak już wspomniano kastracja może zmniejszyć podatność zwierzęcia na choroby bądź wykluczyć ich wystąpienie.

Kiedy wykonać zabieg?

Zabieg kastracji młodych suk oraz kotek nie ma wpływu na ich rozwój. Zwierzęta w wieku siedmiu tygodni poddane operacji rozwijały się podobnie do osobników wykastrowanych w wieku siedmiu miesięcy zarówno pod względem cech fizycznych jak i psychicznych. Wykazano, że anestezja nie stanowi zagrożenia dla zdrowia i życia młodych kotów. Ponadto powrót do zdrowia jest szybszy niż u dorosłych osobników. Jednakże u suk, po zabiegu obserwowano nietrzymanie moczu, dlatego rekomenduje się ich kastrację powyżej trzeciego miesiąca życia. W praktyce lekarze zalecają wykonanie

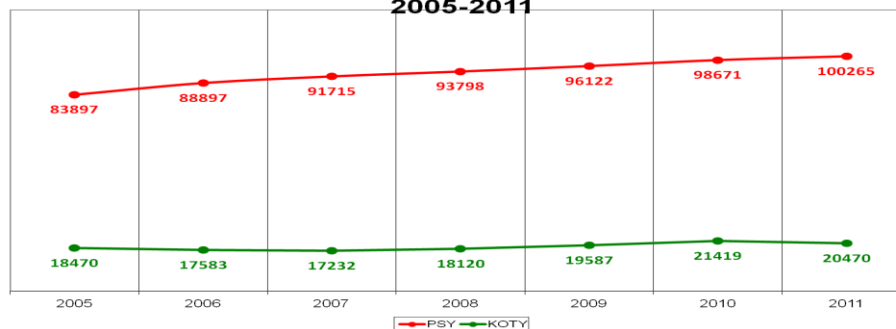
zabiegu u suk przed pierwszą lub między pierwszą a drugą cieżką ze względu na możliwość zmniejszenia ryzyka powstania nowotworu gruczołu mlekowego.

Dane statystyczne

Dane dotyczące liczby psów i kotów przebywających w schroniskach, mimo większej ilości adopcji w ciągu ostatnich lat są nadal szokujące. Jak wynika z rocznego raportu z wizytacji schronisk dla zwierząt z 2011 roku, sporządzonego przez Główny Inspektorat Weterynarii, schroniska są znacznie przepełnione. Liczba porzuconych psów w roku 2011 wyniosła 100 265, co oznacza,

że odsetek psów utrzymywanych w schroniskach wzrósł o 1,6 % w stosunku do roku poprzedniego. Jeżeli chodzi o ilość kotów zamieszkujących w schroniskach dla zwierząt, ich sytuacja jest nieco lepsza. W 2011 roku w schroniskach przebywało 20 470 kotów, co w porównaniu z 2010 rokiem jest lepszym wynikiem- niższym o 4,6 %. Niestety w porównaniu z rokiem 2005, liczba zwierząt w schroniskach wzrasta w zatrważającym tempie. W 2005 roku w schroniskach przebywało 83 897 psów, a w 2011 roku liczba ta podniosła się aż o 19,5 %.

Zwierzęta przebywające w schroniskach w latach 2005-2011

Opieka przed i po zabiegu

Niezmiernie ważnym aspektem kastracji jest odpowiednia opieka, zarówno przed jak i po operacji. Opieka przedoperacyjna pozwala nam odpowiednio przygotować zwierzę do zabiegu, tak aby przebiegł on bezproblemowo. Natomiast należyta opieka po kastracji pozwala zwierzęciu stosunkowo szybko powrócić do formy, a także zapobiega potencjalnym komplikacjom. Aby jak najlepiej przygotować zwierzę do zabiegu kastracji należy zastosować się do kilku ważnych rad. Przede wszystkim trzeba wdrożyć dwunastogodzinną głodówkę, zapobiegającą ryzyku zachłyśnięcia treścią pokarmową na skutek nudności towarzyszących podaniu leków narkotycznych. Ponadto około dwie godziny przed planowanym zabiegiem nie powinno podawać się zwierzęciu wody do picia, a także wskazany jest krótki spacer, by zwierzę mogło oddać mocz i kał. Zwierzę przed zabiegiem powinno być odrobaczone i zaszczepione (operacja może spowodować spadek odporności, a wtedy zwierzę staje się bardziej podatne na wystąpienie chorób). Ważne jest by zabieg kastracji był wykonany w odpowiednim okresie cyklu płciowego. Samice podczas zabiegu nie powinny być w trakcie rui. W okresie płodności narządy rozrodcze zwierząt są silniej ukrwione, co zwiększa ryzyko wystąpienia krwotoku podczas zabiegu. Właściciel przychodząc na zabieg do lecznicy/kliniki powinien posiadać książeczkę zdrowia zwierzęcia. W razie konieczności, by ocenić stopień ryzyka operacji (np. u zwierząt w

podszłym wieku), należy przeprowadzić badanie kardiologiczne oraz analizę krwi, która pozwala ocenić m.in. wydolność nerek i wątroby.

Niezmiernie ważna jest również opieka pooperacyjna. Dobrze przeprowadzona skraca czas rekonwalescencji. Zwierzę powinno być po zabiegu wybudzane w obecności lekarza weterynarii, który w razie nagłych komplikacji będzie mógł szybko interweniować. Po uzyskaniu przytomności zwierzę powinno zostać zabrane do domu i w miejscu spokojnym, znajomym dla niego pozostać do momentu całkowitego wybudzenia. Pierwszą wodę podajemy zwierzęciu kilkanaście godzin po zabiegu. W razie wymiotów odstawiamy ją na około dwie godziny i podajemy ponownie. W dalszej kolejności zaczynamy małymi porcjami podawać jedzenie. Stosujemy pokarmy lekkostrawne np. ryż z kurczakiem i marchewką lub specjalne diety rekonwalescencyjne. Nie wolno podawać samodzielnie leków przeciwbólowych. Większość preparatów tego typu stosowanych w medycynie człowieka może być dla psów i kotów bardzo szkodliwa. Zwierzęciu należy również na kilka dni po zabiegu ograniczyć intensywny ruch oraz go nie kąpać. Bardzo ważnym elementem opieki pooperacyjnej jest obserwacja zachowania zwierzęcia oraz dogłębne oglądanie rany. Popiskiwanie, jak i nadwrażliwość na bodźce zewnętrzne bezpośrednio po wybudzeniu z narkozy są normalną reakcją (nie spowodowaną bólem, lecz halucynogennym działaniem

leków narkotycznych, które stopniowo przestają działać). Pojedyncze krople krwi oraz obrzęk w okolicy rany są również normalnym zjawiskiem. Niepokojący jest natomiast znaczny obrzęk, bolesność oraz cuchnący, czarny bądź ropny wypływ z rany (zazwyczaj kilka dni po operacji). Równie ważne jest pilnowanie zwierzęcia i zabezpieczenie rany pooperacyjnej przed wylizywaniem i drapaniem. W tym celu stosujemy kołnierz hiszpański i/lub kaftanik.

Konsultacja z lekarzem jest **KONIECZNA**, gdy dłużej niż 24h po zabiegu występują: wymioty, kaszel, problemy z oddychaniem i drgawki. Równie niepokojącym zjawiskiem jest brak oddawania moczu powyżej 12h po zabiegu, brak łaknienia, apatia 48h po zabiegu, krwawienia z dróg rodnych oraz obfite krwawienia z rany, a także nagłe załamanie ogólnego samopoczucia.

Opieka pooperacyjna nie ogranicza się jedynie do czasu zdjęcia szwów. Ważna jest zmiana stylu życia zwierzęcia tak, by w pełnym zdrowiu oraz dobrej kondycji przeżyło wiele lat. W tym celu zwierzę powinno otrzymywać karmę dla psów/kotów kastrowanych oraz mieć zapewnioną odpowiednią ilość ruchu.

Bibliografia:

Heidenberger E, Unshelm J., *Changes in the behavior of dogs after castration*, „Tierarztl Prax”, 1990, nr 18(1), s. 69-75
Finkler H, Terkel J., *Cortisol levels and aggression in neutered and intact free-roaming female cats living in urban social groups*, „Physiol Behav.”, 2010, nr 3
Mitsuhashi Y, Chamberlin AJ, Bigley KE, Bauer JE, *Maintenance energy requirement determination of cats after sparing*, „The British journal of nutrition”, 2011, Oct
Stubbs WP, Bloomberg MS, Scruggs SL, Shille VM, Lane TJ, *Effects of*

prepubertal gonadectomy on physical and behavioral development in cats, „Journal of American Veterinary Medical Association” 1996, Dec

Root Kustritz M. V., DVM, PhD, DACT, *Early Spay-Neuter: Clinical Considerations*, Elsevier science, 2002

Root Kustritz M. V., *Effects of surgical Sterilization on Canine and Feline Health and on Society*, “Blackwell Verlag GmbH”, 2012

Bloomberg S. M., *Surgical neutering and nonsurgical alternatives*, “JAVMA”, 1996

Główny Inspektorat Weterynarii, *Raport roczny z wizytacji schronisk dla zwierząt za rok 2011*, [online], [dostęp 15 lutego 2014], dostępny w Internecie:
http://www.wetgiw.gov.pl/files/1946_Zestawienie-danych-dot.schronisk-2011-KOREKTA.pdf

Howe LM, *Short-term results and complications of prepubertal gonadectomy in cats and dogs*, 1997, Jul 1;211(1):57-62

Olson PN, Kustritz MV, Johnston SD, *Early-age neutering of dogs and cats in the United States (a review)*, J Reprod Fertil Suppl., 2001, 57:223-32

Spain CV, Scarlett JM, Houpt KA, *Long-term risks and benefits of early-age gonadectomy in dogs*, J Am Vet Med Assoc., 2004, Feb 1;224(3):380-7

Stubbs WP, Bloomberg MS, Scruggs SL, Shille VM, Lane TJ, *Effects of prepubertal gonadectomy on physical and behavioral development in cats*, J Am Vet Med Assoc., 1996, Dec 1;209(11):1864-71

